

การศึกษาเปรียบเทียบการสอนการดูแลต่อขาของคนพิการขาขาด
ระหว่างการสอนโดยพยาบาลกับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การศึกษาเปรียบเทียบการสอนการดูแลต่อขาของคนพิการขาขาด ระหว่างการสอนโดยพยาบาลกับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์

A COMPARATIVE STUDY OF AN INSTRUCTIONAL PROGRAM ON STUMP CARE OF LOWER EXTREMITY AMPUTEES BETWEEN A NURSE'S TEACHING METHOD AND AN INSTRUCTIONAL VIDEO PROGRAM

ชนานันท์ โพธิ์ขวาง 4737705 RSRS/M

ศศ.ม.(งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุมาลี ศีจังกิจ, Ph.D., วีระแมน นิยมพล, M.ED.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ Two group Pretest - Posttest Design เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลคะแนนความรู้ การปฏิบัติ และความพึงพอใจ เรื่องการดูแลต่อขาของคนพิการขาขาดระดับได้เข้าระหว่างการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์กับการสอนโดยพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการขาขาดระดับได้เข้า อายุ 20-60 ปี ซึ่งเป็นผู้ที่มารับบริการการรักษาและการทำขาเทียมที่แผนกกายอุปกรณ์โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 60 คน แบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ด้วยวิธีจำเพาะเจาะจง กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยพยาบาล ทั้งสองกลุ่มทำแบบสอบถามชุดเดียวกัน ก่อนสอนและหลังสอนทันที แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบผลคะแนนความรู้ การปฏิบัติ ด้วยการทดสอบค่า t - test และเปรียบเทียบความพึงพอใจด้วยการทดสอบ chi-square test

ผลการวิจัยปรากฏว่า การเปรียบเทียบผลคะแนนความรู้และการปฏิบัติ เรื่องการดูแลต่อขาระหว่างการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์และการสอนโดยพยาบาล พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 และเปรียบเทียบความพึงพอใจ พบว่าพึงพอใจการสอนโดยพยาบาลมากกว่าการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.03 < 0.05$) เนื่องจากคนพิการที่สูญเสียขาส่วนใหญ่ เครียด วิตกกังวล ท้อแท้สิ้นหวัง มีอุปสรรคต่อการรับรู้ การปรับตัว และการดูแลตนเอง เมื่อได้รับการสอนโดยพยาบาล เป็นผู้ให้ความรู้ และรับรู้ถึงปัญหา การให้คำแนะนำ และกำลังใจที่ดี ทำให้คนพิการมีความพึงพอใจ สามารถปรับตัวทางจิตสังคมได้ดี ส่วนวีดิทัศน์เป็นสื่อทางเดียวที่ไม่มีโอกาสได้ตอบ ชักถามปัญหาหรือข้อข้องใจได้

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าการนำสื่อไปใช้ควรพิจารณาตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับคนพิการ ควรนำสื่อมาประกอบการสอนร่วมกันและขยายขอบเขตวิจัยเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : คนพิการขาขาดระดับได้เข้า / การสอนโดยพยาบาล / สื่อวีดิทัศน์การสอน

A COMPARATIVE STUDY OF AN INSTRUCTIONAL PROGRAM ON STUMP CARE OF LOWER EXTREMITY AMPUTEES BETWEEN A NURSE'S TEACHING METHOD AND AN INSTRUCTIONAL VIDEO PROGRAM

CHANANAN PHOKHWANG 4737705 RSRS / M

M.A. (REHABILITATION SERVICE FOR PERSONS WITH DISABILITIES)

ADVISORY COMMITTEE : SUMALEE DECHONGKIT, Ph.D.,
WIRAMAN NIYOMPHOL, M.Ed.

ABSTRACT

The purpose of this quasi-experimental study, using a two-group and pre-post test design, was to compare knowledge, practice, and satisfaction of subjects receiving an instructional program on stump care for lower extremity amputees between a nurse's teaching method and an instructional video. Subjects were 60 lower extremity amputees between 20-60 years old receiving stump care and prosthetic legs at the Prosthetic Department, Siriraj Hospital. The subjects were purposively divided into two groups, with 30 subjects in each. Group I (the experimental group) watched an instructional video, whereas Group II (the control group) received a nurse's teaching method.

Pre - and post-tests were administered using the same questionnaire for assessing the subjects' knowledge, practice, and satisfaction level. These tests were conducted right after the teaching was completed. Percentages, means, and standard deviations were computed and analyzed for the score distributions. A t-test was used to compare the knowledge and practice scores of the two groups, and a chi-square test was used to compare the teaching satisfaction scores of the two groups.

The results of the study revealed that there were no significant differences between knowledge and practice on stump care for lower extremity amputees that received information from a nurse's teaching method and from an instructional video ($p < 0.05$). However, the group that received information from the nurse's teaching method had a higher satisfaction level than the group watching the instructional video ($p < 0.05$). The satisfaction score may be different due to the fact that many lower extremity amputees had stress, anxiety, and hopelessness that impeded their learning, adaptation, and self-care. As a result, when they received prosthetic care and rehabilitation instruction from nurses who provided not only the prosthetic care but also mental support, they felt satisfied with the teaching and care and they could adjust socially and mentally. In contrast to the nurse's teaching, the video was a one-way communication method and subjects could not ask about or consult on their problems when they wanted to discuss them or get further clarification. Therefore, subjects receiving video instruction may be deficient in understanding and adapting socially and mentally toward their lives as lower extremity amputees.

Accordingly, the results of this study suggested that teaching materials or instructional technology should be used with all groups of amputees for the ultimate benefit. Additionally, the nurse's teaching method and video should be combined for better outcomes. Further studies should be expanded to include other populations.

KEY WORDS : LOWER EXTREMITY AMPUTEES / NURSE TEACHING METHOD / INSTRUCTIONAL VIDEO PROGRAM

99 pages